

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos k. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Égőse évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztés és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEEL.

Felhívás a gazdaközönséghez.

A gazdaközönség egyik legnehezebb dolga a jó értékesítés. S miért az? mert szervezkedve nincs! Tegyük meg tehát a lehető e tén! Most a midőn a gabona ára emelkedőben van, a gazdaközönség az árakat csak úgy tudja kihasználni, ha tájékozott pontosan az árakról. Tapasztalatból tudjuk, hogy például az árpa ára a tőzsdén nincs jegyezve, s mindenki tapogatózva adja el terményét, mert a börzei jegyzések legtöbb része elérthetetlen. Segítsünk tehát magunkon. Küldjék be a gazdák a „Köztelek” szerkesztőségéhez az általuk eszközölt eladások jegyzékét s a szerkesztőség azokat a tőzsdorovatban közzé fogja tenni. De ne csak a gabona, hanem előt állat és bármi más termény-eladását is közöljék, mely czéjra egy új rovatot nyitunk „Eladások” czim alatt.

A bejelentésben kérjük az eladott mennyiséget, a minőségi súlyt, az eladás napját, az eladás helyét, és az eladási árt közölni. Kérjük ezt nemcsak tagjaink, hanem összes gazdatársainkól.

Forster Géza,
főszerkesztő.

Országos sörárpavásárok.

I.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület f. évi szeptember hó 20—30-ig, Budapest, a Köztelek palota helyiségeiben országos

sörárpakiállítását és ezzel kapcsolatban sörárpavásárt is rendez, mely utóbbi már augusztus hó 30-án nyitlik meg s tart szeptember 30-áig.

A kiállításra beküldendő árpaminta mennyisége 5 kg. Árpamintákat a kiállításra augusztus 1—20-ig küldhetők; későbbben érkező mintákat a rendezőség el nem fogad.

Figyelmeztetjük a t. gazdatársakat, hogy a rendezőség csakis az esetben vesz fel a kiállításra árpamintákat, ha azok az általa szétküldött bejelentési ívek kíséretében küldetnek be.

Fervezetet és bejelentési ívet levélbeli megkeresésre az OMGE. titkári hivatala készségesen küld.

II.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugy is mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének központja, a Borsod- és Pozsony vármegyei gazd. egyesületekkel, a miskolci ipar- és kereskedelmi kamarával és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével, függetlenül a Budapestben rendezendő sörárpakiállítás és vásárolt.

1897. évi augusztus havában Pozsonyban és Miskolcon országos sörárpa-vásárokat rendez.

A vásárok a következő napokon tartának meg: Pozsonyban, a vármegyei gazdasággyűlésben, augusztus hó 23-én, d. e. 11 órától, d. u. 2 óráig. Miskolcon a vármegyei gazdasággyűlésben augusztus hó 30-án d. e. 9 órától, d. u. 1 óráig.

E vásárok valamelyikén résztvenni óhajó eladó, az illető gazdasági egyület (pozsonyi vagy miskolci) titkári hivatalába eladó sörárpájából faj és minőségönként 10 kg. mintát s egyidejűleg ugyanazon mintából 4 kgot a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének is tartozék beküldeni. A minták beküldésének határideje a pozsonyi vásárra aug. 5—20, a miskolcziára aug. hó 10—27.

A vásárok iránt érdeklődőknek részletes tájékoztatást nyújt és bejelentési íveket küld egy a Pozsonyvármegyei, mint a Borsod vármegyei gazd. egylet titkári hivatala.

A rendező-bizottság.

Főlhívás gyümölcs-termelőinkhez.

A „Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete” a gyümölcsértékesítést kezdő óhaját venni, azaz az eszmével foglalkozik, hogy Országszerte piacot szerezzen a magyar gyümölcsnek. Felhívjuk tehát termelőinket, hogy akinek eladó gyümölcsük volna, sziveskedjenek azt a fennvezetett szövetkezetnél (Budapest, Központi-Vásárcsarnok) bejelenteni, hogy a szövetkezet az eladó gyümölcs mennyiségéről eleve tájékozva legyen.

Megjegyzendő, miszerint Országszóra szállásra sárpa-barnak, sárpa- és görög-dímnye, alma és körte alkalmas. Mindezek azonban csakis választott, kiváló jó minőségben és gondosan csomagolva küldhetők. E tekintetben készséggel nyújt fővilágosítást a szövetkezet üzemeltetője. A kiknek pedig bogyóművelők volna eladó, körte, vagy alma, annak értékesítése iránt is a szövetkezet készséggel gondoskodik és annak eladását közvetíti.

A gazdaközönségnek érdekében áll, hogy e tekintetben a szükséges bejelentéseket minél előbb megtegyje a szövetkezet mehhirtetása végett.

Forster Géza
igazgató.

Szőlészeti tanulmányút.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szőlőművelési és borászati szakosztálya szeptember hó 11-től 20-ig terjedő időközben tanulmányút szel.

A tanulmányút az alábbi szőlőtermelő vidékekre terjed ki:
a) a székesfeváros vidékére.
b) Balatonmentére.
c) Szeged s Arad-hegyalja vidékére.
A tanulmányút Budapestről indul szeptember hó 12-én és Világosra zárul szeptember hó 20-án.

Részletes tervezet a „Köztelek” 54. (600.) számában jelent meg.

A tanulmányút összes költsége maxi-

Termények értékesítésére

és

Erőtakarmányok beszerzésére

kitünő bel- és külföldi összeköttetések folytán készséggel ajánlkozik a

MAGYARMEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE, Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

málsan 60—70 frt. beleértve az utazás, élelmezési és étkezés költségeit s bele nem érve a Budapestre való utazást s a Világszóló való hazautazás költségeit.

A tanulmányban való részvételre való jelentkezések az **OMGE. titkári hivatalához írtendők**, mely jelentkezésekkel egyidejűleg az előirányzott költségek fele, azaz **30 frt az OMGE. pénztárába czimezve beküldendő**. Oly jelentkezések, amelyekkel egyidejűleg a 30 forint elég be nem küldetik, figyelembe nem vétetnek. A részvételi díj másodikk részlete a jelentkezések lezárása s a költségek végleges megállapítása után lesz befizetendő.

A jelentkezés határideje *augusztus 20.* A résztvevők száma 60.

Mindenmely felvilágosítással szolgál az **OMGE. titkári hivatala.**

A rendező-bizottság.

Könyvkiadó-vállalat.

Az **OMGE. könyvkiadó-vállalat**ban megjelenik a „*Gazdasági ut., vasút- és hidegépítés-című mű*, de az egymagában T. előzőtetőkön postai költségeinek megkímélése szempontjából nem expediatálva. A kik azonban e művet önmagában is birni ohajátják, értesítések s má azonnal meg fog küldetnek.

A „*Gazdasági építészeti II. rész*” a Darányi Ignác *öz nagyméltóságának* kiváló figyelméből nyert *kincsdári mintáépítékek* méreteinek és beosztásának s egyéb adatainak a már elkészült műben való felvétele miatt a megjelenésben nagy késést szenvedett, de úgy ezen mű, mint a többi hátralevő művek, valamint *Moldány István gazdasági gyümölcsstermelése, Szilágyi Zoltán és Kerpelyi Kálmán „Herélféle takarmányvívőnyek” és a Besztercei „Gazd. barmfenytésés”* munkáiban vannak, csupán a *Dr. Sebő Ferenc* által irrandó „*Gazdasági számvitel*” kiadása fog nagyobb halasztást szenvedni.

Könyvkiadó-vállalati ügyvezető.

TÁRCSA.

Eldorádó az Atlanti oceánón.

(Angolból.)

I.

Oly szögről beszélünk, mely szép, kellemes, elvarázsó és termékeny, mint az álombeli Eldorádó megtestestülése és lakosságának a területéhez való aránya az egész világon a legesodlatosabban emelkedik. Ez *Jersey* szigete.

A hó, világosság, levegő és víz az élet főkövetkei. Az életnek mind e kellekell a tengernek ezen a drágakövön — 125 mérföld Angolországtól délre és 16 mérföld a francia parttól — utóérhetetlen tisztaságban meg vannak. Az a kevés utazó, aki nem kimélve a fáradságot a „csatorna-szigetek” elnevezése alatt ismeret szigetecsoportot — névleg *Jersey, Osmey, Alderney, Sark, Herm* és *Jethou* — által megföldgútni, különösen ezek között *Jersey*-t, amelyről beszélünk, hó jutalmát találja az életl fáradságban.

Őt a nap legenyhébb melegét sugározza, nem fűző és süttő és nem fonszavtja; az eső langya és gyakori, mely a földet felpuhítja és megtermékenyíti. A szél mindig lengedez, hűlőleg és föllirásítólag hat; nem pusztít romboló orkán és nem fojt nyomozást szélesed. A sziget 40,000 acerből áll, melyből 25,000 acre gazdaságilag műveltek és pedig

Élelmiszerek hamisítása elleni törvény Ausztriában.

Április hó 13-án lön kihirdetve Ausztriában az 1896. évi január 16-iki törvény az *élelmi szerek* és néhány használati eszköz forgalmáról, mely a kihirdetéstől számított *hat hónap* — vagyis f. é. október 14-én — lép életbe. E törvény az élelmiszerek forgalmában lábra kapott hamisítások ellen irányul, de rendelkezései alá esnek még: a *kosmetikus szerek, jádárkárak, tapéták, ruházati tárgyak, író- és evéseszközök*, valamint *edények s szerek*, melyek élelmi szerek főzésére és megfűzésére vagy ezeknél való használatra rendelkezés, továbbá *mérők, mérlekek és mérőeszközök*, melyek élelmiszereknek alkalmazatának, a *szobafestészeknél* használt festékek, továbbá a *petróleummal* való forgalom.

A felügyeletet a közigazgatási hatóságok, különösen a járóorvosok végzik, de a kormány jogosítva van *küln* ellenőrző közeget ki nevezni. De általában csak olyanok bizándók meg és esketendők fel, kik kielégítő szakmabeli képessétek igazoltak. Ennek feltételeit a kormány állapítja meg.

Az ellenőrző közegek jogosítva vannak azon *helyiségekben*, melyekben az említett tárgyak árusítják, raktározás, nyeric vagy termelők, a szokásos üzleti órák alatt revizió végett megjeleneni. De jogosítva vannak a helyiségekben levő tárgyakból, anyagokból, továbbá azokból, melyek *nyilvános helyeken, vásárokon, tereken, utcákon vagy házal* után árusítanak *mustrát* is venni. A mustra két részre osztva, hivatalosan lepecsételtetik, a fél kivánatra ennek peeségével is. A mustra kereskedelmi értéke megértettik, ha a félt nem találják vétkesnek.

Azon üzletek, melyek élelmiszerek készítésével és elárusításával foglalkoznak, különök nek önküli is időségi *vizsgálat* alá veendőök.

10,000 gabnatermelés, 15,000 acre pedig gyümölcsstermelés czéljára és legelőnek használtatik. Eről a kis földről úgy beszélhetünk, mint egy külön kis országról, mert történelme ösibb, mint az angoloké; a romok oly régiek, mint akár az egyptomiak; törvények oly régiek, mint Rómáé, kastélyai oly erősek, mint sziklahelyei s kortársai az Aztékoknak.

A csatorna-szigetecsoport a normandiai hercegek tulajdona volt és hódító Vilmos által 1066-ban az angol korona alá jutott.

A francziák fölismerve a sziget nagy értékét, sok harcot vívtak, hogy e szigetetek hatalmukba visszahódítsák, de mint Svájcz és az amerikai koloniák, a szigetek évszázadokon át megvédtek függetlenségüket. Oly nagy volt fölelük a normannoktól, hogy templomaikba a litániába foglalták „Es a normann fiuriktól úgy Isten öv” meg!

A sziget hossza 10 mföld, közepes szélessége 5 mföld; partjai általában magasak és azok gránitsziklái ellentállanak a tenger hullámainak. Számos a kies öböl, melyek bejáratai az ellenséges martalóc hajók benyomulás ellen védve vannak a gránitból épült kőráruka várakok által, melyek magassága 25 láb, átmérőük 35 láb, kitékinő résekkel ellátva.

A monda szerint e várakokat Julius Caesar idejében építették. A veszedelmes sziklától világító torony ólja a tengerész. Az éjszakai rész magasabb, délnel mindinkább lejt, mi gazdasági szempontból a sziget értékét emeli.

Az úgy enné, mint a mustra vételenél; az édem zavaráss és minden *felhárd* lehetőség kerülendő. A mustrák a vizsgáló állomáshoz küldetnek, de az egészre ártalmas élelmi szereknél, ha a közelelemmel vesztly járn, ha az árú oly gyors változásnak vagy megromlásnak vannak kitéve, hogy a szemlélen azok kifogástalan megítélése kérdésessé válik, a mustravétel mölöződés ö két tanu jelenléveléssel szerkesztendő tényállású jegyzőkönyv felvétele mellett az *őru megegyezés*tel rendezendő el. Ettől eltekintetheti, ha az árú élvezhető állapotba visszahelyezhető vagy az egészsz veszélyeztetését megbizhatólag kizáró módon felhasználható, feltéve, hogy visszavételést nem lehet tartani. Az eljárás szabályokat stb. a kormány meg fogja állapítani. Az ellenőrző közegek lételevéle és véleményével meg nem elégedő fél a vizsgáló állomástól e vélemény revizióját kívánhatja.

Szerföltött fontos és szigorú a kormánykn adott azon *felhatalmazás*, melynek alapján megíthathja vagy *korlátozhatja* az élelmi szereknél az előállítás, a megörzés és csomagolás módját; bizonyos mivólu (Beschaffenheit) élelmiszerek elárusítását; bizonyos anyagok és festékeknek az előállítás való felhasználását, a játékszerek, tapéták, ruházati czikkék és kosmetikus szereket, továbbá evő-, író- s más edényeket, eszközöket, továbbá azon árú üzletszerű árusításait, eladását és használatát, melyek előállítás vagy természeté ezen szabályokkal ellenkezik, végül a petroleum meg határozott alakának üzletszerű elárusítását.

Ezen nagy horderejű rendelkezéssel kapcsolatban meg van adva a miniszteriumnak az jog, hogy beíthathja vagy korlátozhatja azon tárgyak üzletszerű előállítását, eladását és árusítását, melyek az élelmiszerek meg hamisítására vagy *utátdarús* szolgálnak, valamint beíthathja az élelmiszereknek valódi mivóluinak

A szép St.-Aubin öbölben, a sziget nyugoti partján építettek a St.-Hellers és St.-Aubin várakok, az előbbi a főváros és lakosság majd felét teszik ki a sziget 60,000 nyi népességének. Századokoz el ölt, a sziget 12 plébániára volt felosztva, melyek mind egyikké egy templomtól építettek. Ezen gránittemplomok mind egyikké egy 24 láb széles ut vezetett a lehető legegyszerűbb irányban a tengerhez. Ezek az utak a napi napig fennállanak.

Az utak mind oly kemények, simán s tisztán tartottak, mint a márvány-tábla. Minden plébánia kötelezve lévén területén az utakat tisztán és teljesen jó karban fontartani, főútraik nők és gyermekek vannak kirendelve, hogy állandóan vigyázzanak az elhaladó szekerekre és az esetleg leहुló sárt, vagy egyéb hulladékok — azonnal eltávolítsák.

Évenként egyszer a sziget kormányzója tizenkét bíróval és egy közigazgatási hivatalnok kíséretében, lőhatón nagy pompával körutaztat és szigorúan megvizsgálja a sziget összes utait. A hivatalnok nyeregkapájához egy kormányzócséfére van erősítve és bármily fa ágai annyira lögödnének, hogy annak felső végét érintenék, annak tulajdonosa fogásbá vetették és pénzbírsággal sújtatták. Ugyancsak pénzbírsággal sújtatták az egész plébánia, ha az utak nem találtak jó karban; és saj annak ki nem fizet.

A söpdek az ut két oldalára hányattatott szárazdonok át, úgy hogy végre falat képezze a gyalogjáró elől a szomszédos földre

meg nem felelő jelelt alatt való üzletszerű elárúását is. De már most is kimondja a törvény, hogy az evő-, ivó- és főzőedények, eszközök, mérőtálcák, mértekek és mérőeszközök (élelmiszerekhez) eddig nem használt anyagok jövőben csak akkor alkalmazhatók, ha a belügyminiszter ezt engedélyezte.

E törvénynek természetesen a *büntetői* záradék képezi szankcióját. Erre nézve a következők tartalmazza: a ki a vizsgálo hatóság közege nem engedi meg a helyiségekbe való belépést 5—100 frt bírsággal vagy két hétig terjedő elzárással büntethető, ha esetleg nem forog fenn a büntetőtörvénybe ütköző más esemény. Aki pedig a miniszternek emellett *tiltó és korlátozó* rendelkezései ellen vét, 5—500 frt terjedő bírsággal vagy 3 napnál három hónapig terjedő elzárás büntetésének teszi ki magát. De már az is hasonlólag szolgálhat, ki ezen törvény kihirdetése előtt kibocsátott s közzétett (tiltó vagy korlátozó) rendeletek ellen vét, egyben azonban utasította a kormányt a rendeletek e törvényvel egyidejű közzétételére.

Ugyancsak utóbb emellett büntetés róható ki arra, (de az elzárással a pénzbírsággal együttesen) 1. ki élelmiszerek megőrzéséhez céljából hamisit vagy utánoz, 2. ki utánozt, hamisit, romlott, érelen vagy léptékekkel megcsúszott élelmiszereket megőrzésre alkalmas alakban vagy jelzéssel tudatosan árusít, 3. valamint élelmiszereket megőrzéshez céljából hamisit jelzéssel árusít vagy elad, végül azokra is, 4. kik utánozt stb. (mint a 2. pontnál) élelmiszereket tudatosan elárútat, ha ebbeli állapotai a vevo ismerte vagy nyilvánvalólag felismerhette volna is.

Az előbbi 2. és 4. pont alatti kihágásoknak *gondatlanságból* való elkövetését 3—14 napi elzárással, esetleg 100 frt terjedő pénzbírsággal vagy 5—300 frtnyi bírsággal sújta.

A *hamis megőrzés* fogalmát is próbál

való kilátást helyenként eljárák. Ezen sörpédékuczkákon gyönyörű szőlők, virágok és fák nőttek és most egy tökéletes árnyas bolt-hajlatot képeznek.

Nem vagyok képes leirni szépségét és kényelmességét is egy befalított falu utcácskáknak és utának, melyek rövid távolagsággal meg vannak szakítva — egy-egy szőlővel átúttó mohás gránit bolt-hajtások kapu által — mely az egyes udvarokba vezet, vagy egy szőlőkút által pompás forrásszal, mely hatalmas gránitfalhoz vezet stb.

A sziget bővelkedik farkasok, patakok és kis folyókkal — a legtisztább és átlatzóbb vízzel.

Mindenféle zöld fü és ríktó színű virágok láthatók. Régi romokra, elhagyott épületekre, a zöld moha és szőlő gyorsan fölcsúzik, az enyészett e helyre a sziget áll pompáitól nagygy pontyjaival alkíttatik át. Az utak közel nem egyet 30—35 láb magas myrtusokhoz szedvények, melyek oly egymsere vannak nyerve, mint akár egy kőfal és ezen bokrok gyönyörű virágai itt nagy mennyiségben nyílnak.

Jázmín és rhododendron — kételemes ház magasságig fölökten a kertekbe — nem ritkaság. A fucsokai oly nagyra nőnek mint egy almafa és rajta ezer meg ezer kedves virág nyílik. Ritkán fagy, mindenféle virág a szabadban nő.

Az időjárás egyenletes; soh'sincs tulságos meleg vagy hideg, a legideálisabb hely üdülő betegeknek; nincs járvány és tüdőbaj nem

megbirkóznai a törvény s ennek következő definícióját adja: Az élelmiszere hamis megőrzésének tekintendő, ha az árak természetének és minőségének általán szokások oly megjelölésével hozatnak forgalomba, melyely azok nem megőrzéshez céljából szoktak felruházhatni. De nem tekintendő az élelmiszere meghamisításának, ha azhoz ártalmatlan anyag kevertetik, az élelmiszere hosszabb eltarása vagy elküldése, tartósabbá vagy fogyasztásra alkalmasabbá tétele céljából, azonban anélkül, hogy ezzel megőrzéshez céljából annak sulya vagy mérete, vagy silányabb minősége elburkoltsassék.

Az osztrák törvény továbbá büntetéssel (egy hétélt három hónap terjedhető elzárással, esetleg 500 frt pénzbírsággal vagy csak 5—500 frtnyi bírsággal) sújta azt, ki a kereskedelembe s forgalomba hozandó élelmiszereket gondatlanságból olyképp állítja elő, vagy konzerválja, hogy azok élvezete az egészséget veszélyeztetni alkalmas, továbbá az is, ki ily tárgyakat élelmiszerek gyanánt árusít, elad vagy egyéb-képp forgalomba hoz. Ugyaníly büntetés érheti azokat, kik edényeket, eszközöket merlegetek, stb., melyek élelmiszereknél használnak gondatlanságból egészséget veszélyeztető módon készítettek vagy felszerelnek, vagy ilyenneket, bár azok egészségre ártalmas voltak kötelel figyelemmel ismerhették, gondatlanságból elárútatnak, eladnak vagy használnak.

Megjegyzendő, hogy a sulyos testi sérteés vagy halált okozó vétségek kihágásokká minősülnek, melyek hat hónap terjedő elzárással s esetleg 500 frt terjedő bírsággal együtt, halál esetén egy évig terjedhető szigorított fogsággal és 1000 frt terjedő bírsággal büntethető. A ki pedig élelmiszereket tudatosan vagy állit elő vagy konzervál, hogy az egészséget veszélyeztetni alkalmas, továbbá egészséget veszélyeztető tárgyakat élelmi szer gyanánt tudatosan árusít, elad vagy forgalomba

létezik sem az emberek, sem a marhák között. Mindenkin sok érdeket nyujt ezen sziget, de még mennyire érdekelhet ezen hazája a Jersey-teneknek azokat, kik tehémszállítást foglatkoznak. Itt kísérleti állomások nélkül is megmutatható a leggyeszűbb és legjobb módja a biterjes gazdaságnak, hogy kell a talajt javítani, mi a legjövédelmesebb termelési mód, hogy kell a lehető legtöbb marhát a lehető legeskeleyebb területen eltarítani. Azok, kik otthon azt gondolkják, hogy a gazdaságok a tükélyig fokozhatók, Jersey szigort látogatták meg, bűmlni fognak és szivesen adják a pálmát a jerseyieknek.

A népesség kiváló tulajdonságai vendég-szeretet, szorgalom, becsületesség és kitartás. Megvan benne az angol jobb tulajdonságai, a francia „verve”-el párosulva. Bár angol nyelv a tükélyig fokozhatók, Jersey szigort látogatták normann nyelvet beszélik, mely a franciákkal rokon; sőt kissé kevert az újabb francia nyelvvél. Az őregekben beszélnek angolul, de a kerekedeimk nyelv a városban, de a gyermekek közül vajmi kevesen értik; a hatóságok nyelve a franczia.

Vendég-szereték megiepo, ha egy család megfogadnak, fűtnek, asszonyok gyermekek vetődnek abban, hogy kellemessé tegyék a tartózkodást és megmutatnak minden, mi érdekel lehet a látogatóra s mig a tűzhelyet vizsgáljuk, a háziaszony főkéher abraszszal asztal terít, föltállaja vöheny hasókban a legfőhebb kenyeret, hideg sültet, marha vagy juh-pecsényt,

hoz, hat hóg menő szigorított fogsággal és 500 frt terjedő bírsággal sújattik, mely sulyos testi sérteés vagy halál esetén egy évig és 1000 frt pénzbírsággal terjedhet, sőt ha az életré vagy egészségre nagyobb árnyokokban támadhat veszély, úgy a celemény büntet, mire 1—5 év börtön és 5000 frt terjedő bírság jár ki, de ha e eseményt a büntető-törvény sulyosabban bünteti, ez alkalmazandó.

Altalan pedig a büntetés szigoritandó az ítélet közölésével, valamint megvontható mindenkorra vagy időlegesen az *ipargyogósvány* is, magától értetvén, hogy a kifogásolt árúk elköszobhatók s megsemmisíthetők, sőt egészségre ártalmas cikkeikkel ez szabály is.

Végül gondoskodni a törvény *vizsgáló-állomások* szervezéséről, melyeket állitnak kormány (állam), tartomány, járás és község. A kormány köteles képzett, egészség-rendíri organokom kiképzésére tanfolyamot tartani. A vizsgáló-állomások szűdes jogkörrel bírnak. Ha p. o. szükségesnek találják, úgy ők maguk is eszközölhetnek az illetékes községek közreműködésével vizsgálatot s vehetnek próbákat. De egyuttal kötelesek jelentést tenni, ha a vizsgálat folytán büntetőndő eseményre jönnek rá. Jelen törvény hatálya alá tartozik a *borhoz* hasonló itatók árusítása is.

Ezek az osztrák törvény főbb rendelkezései, melyek nagy hitással lehetnek a hazai termelésre és exportra, mert hisz mi látjuk el élelmi szeréket tetemes részben Ausztriát. Nekünk ehhez alkalmazkodni kell; és így tudomásul kell venni a gazdaságokozás, exportálás s mindenkinek, ki tőlünk szállit Ausztriába. Tudomásul kell annál inkább vennünk mindezeket, mivel Ausztriában nem fognak kézni e törvényt is *Magyarszág* elleni kijátszást, zaklatásokkal, szekatúrákkal elkezdvetlen is gyirkóztatni a bevételt. Hasonló jelenségek egy bőven fordulnak elő mindig, mikor magyar iparzik-

édes tejet, savót, forró teát, süteményeket és befőttest. Visszaütasítani megvásároltak nem lehet, nincs mentés, mely elfogadhatók, legyen az elfogadás vagy más czimul, le kell ülni és — enni. Ötven ily udvar meglátogatása esetében, ez ötvenszer ismétlődik — elkerüthetetlen. Egyik parasztházán a családó nem volt hon, mi egy más udvarba szándékosan költözött tehát menni, de ebbe az asszony már szemlenni sem egrzett volna bele, gyermekeit elhúzó velának megmozdítani a marhákat, mi által ő nem, az szokások éket elkészítette, melytó visszatérve „elkellet fogyasztani. Az asszony minden pillanatban kiosont utánnézni, vajon férje jön-e már, midőn visszajött, kezét se nem fogta nyoma, mondá: „én annyira kívánom Jóht haza, hogy egy évigaryakozásom bizonyra hazavonzza őt, kérem, kérem várjanak még egy percig a legelőre a magyón.” De ő nem jött, így hát ott hagytuk őt, kezét földelre a fölött, mennyire fogja Jón sajnálna, hogy nem volt otthon. Meg kellett írniunk, hogy visszajött meglátogattuk Jóht.

Hasonlitusk össze ezt a vendég-szeretetet azzal, mely Angliában, Amerikában dirik; ha egy „lady” árán négy utast özelejni lát, rendszeren a legelőre szabadba és csak akkor nyit egy kis rést az ablakon, midőn már az összes ajtókat megdöngödtet és megvérdte magadat a dühös kutyá ellen, felvagy betörőd az ajtókat és bármint kérdezel „nem” és „nincs” a felelet red.

kek és termelvényének Ausztriában való terjesztéséről történik kísérlet.

Az osztrák törvény által teremtetett s a folyó év őszén beálló új helyzet követelményeire tehát legyünk készek, mert félé, hogy mindenféle nyakunkba talál zudolni, s a sok mindenfélre „anstand-ök” ezimén lesz elég bajra a magyar termelésnek, kereskedésnek, kivi tolnak.

Befejezői felelőjük, hogy a mezőgazdasági termékek, termékek és czikké hamisításáról nekünk is van törvényünk (1895. évi XLVI. t. c.), mely két hónapig terjedhető elzárással és 900 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel bünteti azt, ki hamisít, hamisított czikket, vagy hamisításra alkalmas anyagokat forgalomba hoz, avagy utóbbiakat hirdeti, nemkülönben e büntetés feléig terjedhet az ellenőrzés megakadályozásának elterjedése. E törvényünk máj 21. június 6-án lépett életbe. Gyakorlati hatásáról még alig tudunk valamit.

Általában az élelmiszerek ellenőrzéséről intézkedik az 1876. évi XIV. t. c. 141. és 154. §. (közégszűgyi törvény) is. Büntetéseket tartalmaz — súlyosak! — a büntetőtörvény XXI. fejezete (1878. évi V. t. c. 314—315. §). Továbbá a kihágási törvény (1879. XL) is, a husra (104. §) és edényekre (107. §) nézve. Törvényeink volnának tehát nekünk is bőven — papírosan. De hát nálunk is ősi hibá, hogy legjobb törvényeink nem hajtának végre, nem lévén hozzávaló végrehajtási szervezetenek s emberének.

S. I.

NŐVÉNYTERMELÉS.

Rösvetevő: Kerpely Kálmán.

Dohánymagtermelés.

A dohánygyövedék részéről bizonyára igen helyes intézkedés, hogy a jövőben a kerteszeknek többé nem lesz szabad dohánymagot szedni. Magam is már többször adtam kifejezést annak, hogy a dohánygyövedeknek a dohánymag termelése terén a legszigorúbban kellene eljárnia. A jó minőségű vetőmag képe az osztrák növénytermelés alapját és kezdő pontját, minél előnyösebb természetűek s növénytermesztők is ezt csak egy példával, a sörpárvál kivánon indokoltam.

Hát még a dohányról, mely az előfajtaizsának, degenarálásnak oly nagyon alá van vetve, melynél évtizedeken át semmi gondot nem fordítottak a magtermelésre, ahol a dohánygyövedek, a szert, a mint hirtelen változtatták, minél előnyösebb természetűek a magukkal hozott dohányok. Hogy a dohánymag milyen befolyást gyakorol a dohány minőségére, erre nézve egyházon példát kívánok felhozni.

Csanád vármegyében meglátogattam egy penyiványi dohányi termelő gazdát. A dohányföld megtekintése alkalmával feljött egy új holdas részlet, melynek levelei sokkal durvábbak, a levelekere pedig teljesen hibás növények voltak. Utána járván a dolgok, kint, hogy az említett új holdas részlet egy újonnan megfogadott dohánykertésze, a ki a magot magyarul hozta. Ezen azonosan nemcsak a saját új holdas részletét rontotta meg, hanem magátólval a szomszédos jó dohány magotként is; a további bajnak az összes magotoké kiterjedést vették elejét.

Másik példának a szuzoki dohányi hozom fel. Ezen dohányszerű szép levelet, finom bordájú s lemező, de viszont a raktárakban abból romlik meg a legnagyobb mennyiség;

rendkívül kényes, a legkisebb hőmérséklet megzér. Új tulajdonságait csak a szuzoki körzetben, a talaj és klíma hatása alatt tartja meg, más vidéken azonban elromlik, egész küllemét megváltoztatja, levelei durva bordájúakká és szövetileg, fodorosodókká várnak. Mindezeknek okát a helytelen magtermelésben kereseim. A szuzoki körzetben (vagy legalább is annak egy részében) a dohánylevelek leterésés után azonnal ráhajtják a birkákat a dohányföldre. Hogy a magotkéket ne esék, a magvas buda a levelek törésé alkalmával azon zolden levágják s esővédtől helyen felagratják. Nagy keméletes, hogy az eretlenül leszedett, még félképpen ki sem fejlődött mag, betegeségekre s mindenféle bajra érzékeny növények termékek. Ebben kereseim okát annak, hogy a szuzoki dohány oly kényes és hogy más vidékeken azonnal elfajzik és a növényi betegségek iránt érzékenyebb válik.

De ezen speciális esetektől eltekintve, lássuk miben áll nálunk a dohánymag termelése. Kevés kivétellel azt látjuk, hogy a dohánykertészek egyházon erős tövet nem bugáz le, hanem ráhajtják a birkákat a dohányföldre, semmiféle külön gondoskodás nem részesítik, sőt mikor a törés ideje bekövetkezik, szépen letör a magtöke leveleit is. A töké végén ott van egy, a hogy az isten megteremtette a terebélyes, bugás virágzat 40—50 magotkál, de levél, mely ezeket táplálja, nincs. Hiszen ilyen, évről-évre ismétlődő eljárás mellett, nem csoda, ha a dohány minőségileg elromlik és a legkisebb szárazságot, betegséget megcsínyli, mert az inklináció erre nézve már benne van a magban, a beteges csirában. Azt mondtam volt, hogy a dohánykertészek egyházon erős tövet hagy meg magtökeknél; emel azt után tovább nem ilyen terjed a tudomány. Hogy ezenkívül a levél alakját, a levél s a bordák finomságát, az erzet kifogástalanul az egész töké külső habitusát is figyelembe kell venni, ezt a magtökéket kiválasztásnál nem veszik semmibe. Es mi ennek a vége? A hogy egy hold földön nem találunk 10 darab kifogástalan erzetű dohánnytökét, vagyis oly tökét, melyen valamennyi levél erzetű kifogástalan lenne, ezt tapasztalható mondanom.

Hogy a dohánygyövedek a dohánymagtermelésének megszüntetésével csakugyan üdös eredményeket érhesen el, a magtermeléssel szemképzést s az ügyért lelkesedő dohánymagot gazdátok kell megbízni oly vidéken, a hol a termelt dohányszerűség a legkiválóbban díszlik; másnak pedig dohánymagot termelnie nem szabad. Az ily módon termelt magot a birkák erzedék, közreki utján osztja szét körzetközött, minden körzete azt a faját, mely ottan tapasztalatilag legjobban díszlik. Ezzel eleje volna vége annak, hogy a gazda jóhiszeműleg ugyanazon fajta elnevezése alatt, 5—6 féle dohánnyt is termel s elérhető, hogy dohánynak körzetközött kigyengített lenne.

A magtökéket kiválasztásnál nemcsak azok erzetűségüket kell figyelembe venni, hanem a fajta jellegét, a levelek alakját, a bordák finomságát s az erzet kifogástalan voltát is. Ennek lelkiismeretes kereszttiltelve bizonybizony sok munkába és fáradságba kerül a miert a gazdát kellőmódon kárpótolni kell.

A dohánynak virágzabugája igen terébélyes, egy-egy töké 40—50 magot fejlődik melyeknek egyházon nagy, másik része apró. Az aprókat feltétlenül el kell távolítani s a nagyok közül is csak 8—10 darabot meghagyni, hogy a bennök levő mag, minél jobban kifejlődhessek.

Az előtört kacsokat a magtökéknél is el kell távolítani, de nem úgy, hogy azokat töben kényes, egy-egy töké 5—10 on a birkákra letel egyházon megtörjük s teljes elszáradásáig, az anyatöké, lögni hagyjuk. A leveleket pedig a szedés alkalmával nem szabad letörni, azokat a dohánymag éréseig meg kell hagyni. Ha a leveleket időnek előtte letörjük, nemcsak

a dohánymag teljes kifejlődését akadályozzuk meg, de az előtört sarjajásokkal meg gyengítjük is a magotkét.

Ha pedig azt vesszük észre, hogy egyes magtökéket levelei meggyáradódnak, megzérősdódnak, azokat azonnal is el kell bugázni, ilyenekből magot nevelni nem szabad.

Ha az elmondottak szerint termeljük a dohánymagot, akkor a dohánynak minőségében kell, hogy javulás álljon be természetesen nem egyszerre, hanem lassankint, mert a magmetszés egyike a legnehezebb, a legnagyobb kitartást igénylő munkáknak. K. K.

GAZDASÁGI GÉPÉSZLET.

Vizbarázdát készítő ekék.

K. Z. ÖMGÉ. tag a „Közlekek” szerkesztőséghez következő kérdést intézte:

„Szőkényem folyó egy olyan éke, melyely a a lapos földről vízszintesen vetés után egy láb mélyre, hogy azelőtt levezetésre fordítottak, van ilyen éke, mely gyárban kapható? tökéletes miniatá végez-e, vagy kizáró ke-l-e barázdák kitakarására?”

Az idei nedves, esős időjárás folytán elég alkalom volt tapasztalni, mennyi kár okozhat a meggyült esővíz a vetésben. Ott, hol nem gondoskodtak idején megfelelő vízlevezető barázdákról, tele voltak a táblák vízállással, melyek az ideán annnyal is inkább voltak károsak, mert a gyakori esők miatt ki nem száradhattak. Az annyig is gyenge termet a vízállások üres föltek még inkább csökkentették. Ezekből talán nem lesz érdektelen, ha újból felhívjuk a gazdák figyelmét a vízbarázdát készítő ekékre, melyekről különösen egy ízben említés történt.

Majdnem minden gazdasághoz vannak területek, kivéve talán a dombos, hegyes vidéken levő gazdaságokat, melyeken az esővíz, vagy tavasszal a hólé megáll, vagy csak nehezen, lassan folyik le. Az ily területeken, hogy a termést biztosítsuk, gondoskodni kell a megfelelő vízlevezető utakra.

A vízlevezetéshez a vízlevezetésnek az, ha a vízállások helyéről vetés után levezető barázdákat szántanak. Ezt a közönséges ekével is meg lehet ugyan tenni, de az ilyen barázdát nem sokat ér, mert partjai nem lévén egyformán lejtősek, a meredekebb part hamar bedől. Azonkívül könnyen el is tömődik a közönséges ekével szánt vízbarázdát, mert igen sok esetben se nem elterjed, se nem elég mély. A közönséges ekét tehát csak az esetben lehet vízlevezető barázdákészítésre használni, mikor kisebb területek megvédréséről van szó és a barázdát nem hosszú, amellet elég esése van.

Nagyon vízállósnál a közönséges eke használata már nem indokolt. Ide különleges, u. n. vízbarázdát készítő ekék alkalmazása szükséges, egyenesen partu és elég mély barázdát lehet huzatni.

A vízbarázdát készítő ekék alakjukra nézve leginkább a töltőgépekéhez hasonlítanak, amennyiben az eketést két kormánylappal van elátva. E két kormánylap célja a földet mindkét oldalra egyenesen részesítan felre választani, úgy, hogy egy a barázdák keresztmetszete szabályos trapéz alakot mutat. Az ily huzott érok azonban magában véve még nem lenne elegendő a víz elvezetésére, mert partja a föld felszínén magasabban állanak, azok mintegy töltést képeznek, ugy, hogy a víz az árkaiba illeszkedik barázdába csak akkor elegendő juthat be, mig oldalsó nem, vagy csak úgy, ha a töltöt meálsza, mikor az árok hamar előtömődik.

Eppen ezért van a vízlevezető barázdát készítő ekék kormánylapjainak toldaléka, mely előbb csak mintegy feljótámaszt a kormánylapnak. Néha nem áll másból, mint a kormánylap

meghosszabbításából. Ezen toldalék azután karban végződik, mely karon boronafogak vannak felszerelve. Az egész készület ezúlya a kormánylapok által feléhrátrított föld tetejét lesimitani s azt úgy elegyengetni, hogy a barázda széle a föld felszínével egy síkba essen s így a víz minden oldalról bejuthasson a barázdába.

Ily vízvezető barázdát húzó ekeket nálunk tudommal nem készítenek. A bemutatott 101. és 102. ábrákon két ily eke látható, melyek közül az egyik a *H. E. Eckert-féle* gépgyárban készül Berlinben.

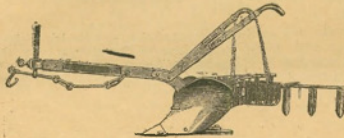
Az Eckert-féle vízbarázdákészítő eke teljesen vasból van; ásolakul szántóvasa és a kormánylapjai aczélból készültek. A kormánylapok toldaléka állítható szélesebbre vagy

Azután az ekével ugyanezen barázdán visszajönnek s így a barázda mindkét oldala lejtős lesz. Ha ez megvan, akkor a barázda partját lesimítják lapáttal s elegyengetik, míg oldalait a lapát lapjával s mára verik. Az ily módon készült barázda is teljesen megfelelő czéljának, csak az hátránya, hogy lassan készül. Már pedig a vízvezető barázdákat csakis vetés után lehet készíteni, mikor azonban rendesen nincs sok idő, mert kedvező időben hamar kikel a vetés és ekkor már nem ajánlatos rajta topródni.

Eppen ezért a vízvezető barázdát készítő ekek csak nagyobb gazdaságokba valók, a kisebb gazdaságokba megteszi a fentebb vázolt eljárás.

Az alábbiakban a felvetett kérdéssel kapcsolatosan a nagyobb cselédházak főbb típusait s azok költségelőállítását számdékokozom ismertetni. Kiemeltem áttüntetés kedvéért az alaprajzokat mind egy s ugyanazon mértékben (1:200) mutatjuk be s a költségeket is mind egy alakra fektetve dolgoztuk ki, illetőleg számítottuk át.

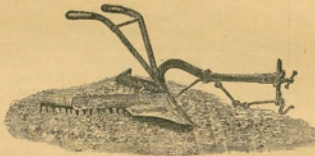
I. A 104. ábra a nyolcz családú cselédházak legegyszerűbb alakját tünteti előnk, hol minden egyes családnak meg volt ugyan a maga konyhája, de a konyhát négyen használták közösen. Az udvarból a bejáró a közös konyhába vezet s innen nyílnak az ajtók a szobákba. Az utóbbiakban egy egy öntött vaskályha, az előbbiben 2—2 nyitott tűzhely

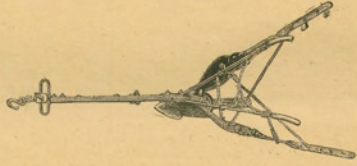
101. ábra. Az Eckert-féle vízbarázdát készítő eke. Oldalnézet.

keskenyebbre, a szerint a mint mélyebb vagy sekélyebb barázdát húz az eke. A toldalék állítása a 102. ábrán látható keresztkapcsok segítségével történik, mely kapcsokat a borona karon lévő lyukakba akasztva, a toldalék szélesebbre vagy szűsőbbre állítható. Ezen ekével kétszéri menetre 20 cm. talpszélességgű és 18 cm. mély barázdát lehet húzni. Kapható a H. F. Eckert-féle gazd. gépgyárban (Berlin—Friedrichsberg). Sulya 65 kg.

A 103. ábrán szintén látható ily vízbarázdát készítő eke, mely annyiban tér el az előbbiétől, hogy ennél nem a

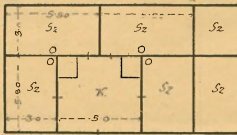
103. ábra. A Beermann-féle vízbarázdát készítő eke.

102. ábra. Az Eckert-féle vízbarázdát készítő eke. Felülnézet.

fekszik. A padozatot mindenütt agyag-döngölés képezi.

A szobák nagysága egyenkint 165 m², a konyháké pedig 2750 m². Másfél téglát vastag külső s 30, illetve 15 cm. vastag belső vánszalnak feltételozve az épület teljes hossza 2380 m., szélessége pedi 955 m. lesz s a beépített terület mindössze csak 2273 m²-re fog rugni. Egy család lakása tehát csak 2840 m² alapterületet foglal el. Nádfedéssel az öszkötségek minden munkát s anyagot beszámítva 3152 firtal rugnak, ugy, hogy

104. ábra. Nyolcz családú cselédház alaprajza.

toldalék, de az egész kormánylenyem állítható. Azonkívül a boronak nemcsak a kormánylenyem végén, de magán a kormánylenyem meghosszabbításán is rajta van. Szintén teljesen vasból készült. Kapható Carl Beermann gazd. gépgyárban (Berlin, Leipzigerstrasse 127.) Sulya körülbelül 60 kg.

Mindkét eke elég könnyen jár, mert már megművelt területen dolgozik. Az ily speciális vízvezető barázdákészítő ekek különösen ott bírnak jelentőséggel, hol minden évben kell nagyobb területekről, föltokról vizet elvezetni. Munkájuk elég jó s a velük húzott barázda nem egykönnyen tömődik el, mert oldalai egyenesletlen lejtőknek, feneké tiszta s magas partjai nincsenek.

Jó vízvezető barázdát lehet készíteni a Sack-rendszerű közönséges szántóekkel is, ily módon, hogy az éket 20—27 cm. mélyen leeresztik és ily mélyen meghúzzák egy barázdát a vízállásos helytől az elvezető árokig.

Különösen lehet ezt az alföldi gazdaságokban ajánlani, hol igen sok helyen nem ereszti át a talaj a vizet s a vízfoltok csak úgy tűnnek el, ha elpárolog a víz. I. S. P.

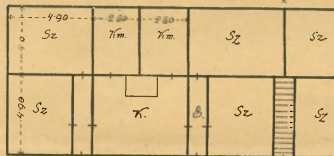
GAZDASÁGI ÉPÍTÉSZET.

Rovatvezető: Szählender Gyula.

Cselédházak költségei.

D. G., ÖMGE. tag az alábbi kérdést intézte a „Köztelek” szerkesztőségéhez:

„Sziveskedjenek nekem b. lapokban utbaigazítást esetleg tervet adni, hogyan volna egy 8 cselédre berendezett ház leggazdaságosabban elkészíthető. Meg kívánok tudni, hogy az egyes lakások kamrákkal és szalmazásra kemencékkel bírnak. Az 1895-6 kiállításán volt egy ilyen terv fából (ha jól emlékszem a mezőhegyesi állami uradalomból) bemutatva.

105. ábra. Kaposvári béruradalom cselédháza.

1 m² beépített terület . . . 1383 firtal
1 cseléd elhelyezése pedig alig 400— „ kerül.

Fazsindelyfedés az épület költségei négy-szögméterenkint kb. 80 krral emelked.

E költségösszeállításban a téglát ezre 16 firtal, a megfagazott puhát köbméterre pedig 22 firtal szerepel. A fuvart, mivel ez leg több helyt házilag történik, számitáson kívül hagytuk.

II. A 105. ábrán a kaposvári béruradalom újabb nyolcz családú cselédházának alaprajzát mutatjuk be.* A konyhát ugyan még itten is meg találjuk használni, de a külön szobában kívül 2—2 családra már egy közös kamra is jut. A bejáró egy keskeny felüljárószégre vezet, honnan egy ajtó a konyhába, kettő pedig a szobákba nyílik. Az épület közepén padlásfeljáróról is van gondoskodva. Padozatult mindenütt agyag-döngölés szolgál s a 285 m. magas

* Hol S az szobák, K a konyhák, Km a kamrák s E az öszkötségek jelölet.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-
utca, 1897. aug. 6.) A székfőnök, *vidékiiparigazgató*
jelentése a *Köztelék részére.* Felhozott a székfőnök
közégbikái 159 szekerű rési, 75 szekerű mihár,
36 szapuzalma, 10 szekerű alszalma, — szekerű takar-
mányzalma —, tengeriszik, — lucerna —, szarju
szapuzalma 1000—1200, alszalma 150—200, egyéb
takarmány —, tohé —, takarmány-
szalma —, tengeriszik —, lucerna —,
—, uj —, zabbokjok 210—270. Összes
közösség 300, súly 249300 kg.

Allatvásárok.

Budapesti gazdasági és tenyészmurhavyásár. 1897.
augusztus hó 5-én. (A *budapesti közérdeklődés és munká-
vidékiiparigazgató* jelentése a *Köztelék részére.*) Felhato-
zott 714 db ugymint: 400 ökör elsőminőségű 100 db,
kétség 106 db, alárendelt 16 db. Fejőstehén 6 békér
drb, tarka — drb, tenyészika — drb, tarka ökör —
db, tinó — db, jarmóhivatal 2 db, hizalmi való fehér
ökör — db, tarka — db.

A gazdasági marhavasáron a hangulat meglehe-
tösen élénk volt, a jó minőségű ökröket jó árak mellett
lehettek eladni. Az egyes vevők említhetik: Strass-
er H. Dombovár 22, Székfőnök 2200—2400, székfő-
Teres 10, János Sándor Monor 20, Fischer Zs. Fűtelők
30 db jarmóskör, —.

Következő árak jegyzetelték: Elsőrendű jarmón
ökör —350, középminőségű jarmón ökör 200—230,
alárendelt minőségű jarmón ökör 170—140, hizalmi
való — forintra páronként. Jarmóhivatal —
jó minőségű jarmón ökör —28, tarka tinó —
— fríg mm-kint é. a. Fejőstehencék —
és podig: Fehérszőrű magyar tohé —, tarka kevert
származék tohé —, — bonyhádi tohé —
fríg, bika — fríg páronként.

Budapesti gyomrárvahvásár. 1897. augusztus hó
5-én. (A *budapesti közérdeklődés és munká-
vidékiiparigazgató* jelentése a *Köztelék részére.*) Felhato-
zott 3283 db magyar gyomrára, nevezetesen: 840 db magyar és tarka
ökör, 50 db magyar és tarka tinó, 2 db magyar és tarka
ökör, — db boszniai ökör, 426 db szerbiai tohé, 88 db
bika és 101 db bivály.

Műnőség szerinti: 322 db elsőrendű hizott,
2416 db középminőségű és 645 db alárendelt mi-
nőségű, — db elsőrendű hizott ökör, — db közép-
minőségű ökör és — db alárendelt min.

A mai vágómarhavasáron igen sok szerb marháat
hajtáltak fel, melyek között 100 minőségű volt, a
sok idegen vevő legnagyobb része jó minőségű álló
magyar marhákat gyorsan vásárolta meg. A vásár állá-
sában élénk volt, az árak jó minőségű 60 krali emel-
kedtek, a stálynó minőségű változatlanul maradtak.

Következő árak jegyzetelték: Hizott magyar
ökör jók minőségű 28—32,—, kivételesen —,
hizott magyar ökör középminőségű 25—27,—, alá-
rendelt minőségű magyar ökör 21—24,—, jobb minő-
ségű magyar és tarka tohé 27—31,—, kivételesen tohé
—, magyar tohé középminőségű, 20—20,—,
alárendelt minőségű magyar és tarka tohé —,
—26,—, szerbiai ökör jók minőségű 26—29,—, kivé-
tlenül —, szerbiai ökör középminőségű 20—25,—,
szerbiai ökör alárendelt minőségű 20—22,—, szerbiai bika
27.90—29,—, kivételesen 31,—, szerbiai bivály 19—
19 — fríg mértékűszámtól ösúlyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1897. aug. 5. (A
budapesti vidékiiparigazgató jelentése a *Köztelék*
részére.)

A vásár forgalma közepes.

Felhatoltak összesen 680 db. Eladottak 340 db.
Jobb minőségű lovakból hátsó 6 db, eladottak 2 db,
235—270 frít, közelebbi lovakból (jókérk) 20 db,
eladottak 12 db 100—250 frítet, nehezebb kocsiló
(hímső) 16 db, eladottak 6 db 150—210 frítet, igaz
középbikák 18 db, eladottak 10 db 40—80 —
170 frítet, ponya 5 db, eladottak 3 db 25—60 frítet;
kétség minőségű lovakból: nehezebb fiók (fuváros 16
db), 80 db, eladottak 25 db 40—77 frítet, könnyebb
fiók (parasztó bika) 200 db, eladottak 110 db 25—70
frítet; alárendelt minőségű lovakból 303 db, eladottak
153 db 10—120 frítet. Békra vágásra volt eladott 55 db,
az állatek és kutyák békra vásároltak 6 db, tu-
lajdonjóra gyanus 10 felgallatott — db, ragykos be-
tegegre gyanus 10 felgallatott — db, takonykór miatt
a gyomrárvahvásárról kitételek — db.

Közbányai sertésvásár. 1897. aug. 6. (Ez
magyar sertés-állat- és élelmiszeripari egyesület felho-
zatalára készült.) Az üzlet szívdalt volt. *Fűtő* dilag-
r, magyar válogatott 320—330 kg, nehéz —, 200—
200—300 kg, nehéz —, kr. öreg 300 kgfontú —,
kr. vidéki sertés könnyű — krajczár. Szerb 40—51 —,
kr. Román —, tuzia klg páronként 45 klg, diet-
szilvafonás és 4% engedélyezett fokú — *Előszár-
dított:* Tengeri ó 475 —, frt. árpa 678 frt Közbányai
álvívó. *Helyi állomány:* július 29, mar. 3202 db.
Feladók: Békföld — drb, Szerbiából 8189 darab,
Romániából — drb, egyéb államokból — darab.
Összesen — drb. F o s s s z 35371 db. Állomány és
felhajtás egész — drb. *Előszárított:* budapesti fo-
gyasztásra (H. X. kerület) 716 db, békföldre Budapest
környékére 1103 db, Bőcsbe 649 db, Csehországba,
Morvaországba és Szászországba 563 db, —
db. Német birodalomban — drb, egyéb országokba — db.
A szappangyárművel felgallatott: a szálkásokban el-
bújtolt 6, vasuti kocsiból kirakott hulla 1, borsókákban
kiszáradt 15, összesen 22 db. Összes békföldes 2988
darab. Maradt állomány 30583 db. A részvény-szállá-
sokban 6209 db van elhelyezve. Az egészésségi és tran-
szitációsállomány maradt 9256 db. *Feladók:* Szerbiából
1369 db, Romániából — drb, összesen 6604 db.
Előszárított: 2404 db, maradt állomány 4200 db és
podig 4200 db szerb és — db román. Az egészésségi-
szemlélt. ján. 1401 máj 278 db a fogyasztás álló áll-
vonatot és technikai célokra felgallatott.

Budapesti szarumarhavyásár. Aug. hó 5-én
*Köztelék részére közérdeklődés és munká-
vidékiiparigazgató* jelentése.

Felhatoltak: 521 db békföldi, — db galicziai,
— drb, irtói, 81 db novákodó jó borju, — db 404
bárny — drb, békföldi, — drb galicziai, — drb
irtói, 81 db bécsi, — drb novákodó bék, — drb
öltött bárny — drb és kecskék —.

A mai borjuvásár élénk lefolyással volt.
Árak a következők: Elő borjuk: békföldi —
fríg, kivételesen — fríg, bönkint 28—42 fríg, kivé-
tlenül — fríg sulyra, novákodó borju — fríg, kivé-
tlenül — fríg, bönkint, 19—22 fríg sulyra.
4000 borju — fríg, békföldi, — irtói, jó fríg, kivé-
tlenül — fríg, novákodó borju — fríg, kivé-
tlenül — fríg, bécsi — fríg sulyra. Elő
bárny — fríg, kivételesen 0— fríg páronként.
Elő kecske — fríg páronként. Hizalt ür —.

Ingatlanok árverései (20000 frt beszártékon felül).

- (Kivonat a hivatalos lapból.)
Aug. 9 Szászvárosi a tki-ha Brejlan 77617
kir. bíróság tóság Velencia Viktor
Aug. 12 Szabadkai kir. a tki-ha Antunovics 35564
törvényszék tóság Biri
Aug. 13 Budapesti kir. a tki-ha Feledi 55013
törvényszék tóság Miksa

- Aug. 14 Bajai kir. a tki-ha Schittra 20677
bírósbíróság tóság Istvánó
Aug. 16 Tanácsi kir. a tki-ha dr. Orzó 94903
bírósbíróság tóság Vitéz
Aug. 16 Nyirégháza a tki-ha dr. Fráter 36789
kir. ívsák tóság Sándoró
Aug. 23 Király-helme- a tki-ha Pilisi 32807
k. bíróság tóság Ferdinánd
Aug. 30 Bpesti —III. a tki-ha Csokvolsky 73903
kir. bíróság tóság Lajos
Aug. 30 Budapesti kir. a tki-ha Löwy 25629
bírósbíróság tóság Vitéz
Szept. 2 Budapesti kir. a tki-ha Bodnáró 104544
törvényszék tóság Adolf
Szept. 3 Budapesti kir. a tki-ha dr. Castellan 540781
törvényszék tóság Leonhárta
Szept. 18 Szigetvári k. a tki-ha hg. Odes- 288683
bírósbíróság tóság calchi Gyula
Szept. 15 Duna-Abonyi a tki-ha Róczy 83001
kir. bíróság tóság Vitéz
Szept. 29 Veszprémi a tki-ha Suly Erzsébet 35100
kir. ívsák tóság és írszalt

Szerkesztői üzenetek.

M. Z. urnak. Alkotók. Az aratóegyesület
vonatköz kérdéseit elköltöttük azon szavazóknak,
akik a verseny részletes jelentését elkészítik. Amit
kérdési módokkal, az éppen a verseny eredménye,
amelyet egy rövid felelet alakjában küldjünk meg lehet.
A jelentés egész terjedelmében részletekkel együtt az
O. M. G. E. írásban évkönyvben azeszeptember hó folyamán
fog megjelenni. Erre a figyelmet már most fel-
hívjuk.

J. P. urnak. Művészek. Amint hozánk bejelentő
címkében megírt, azelőtt szóra aludjunk, azomb az ungan-
eszen dolgokat már ismételn bővebben és jobban meg-
írjuk. Ezt a köleményt sajtóunkat nem használ-
hatjuk.

B. M. urnak. Kézfők. Legérdekesebb lesz, ha
kéveközfőnöpeget műveltek beszereni, amennyel
től idegen ján jutatosan elkészítheti a szükséges
köteteket.

R. J. urnak. Czege. A nád értékesítésére néve
nem tudunk jók tanácsot adni, minthogy teszt meg-
prohálni az ügy utat való hirdetés. Ez remélhetőleg
nem marad siker nélkül.

Az Orsz. magy. gard. egyesület tulajdona.

Lapfelgallatósági: Gróf Dessewffy Aurél, Bernát
István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy
Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszekerés és kiadós-
rész felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója.
— Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E.
szerkesztő-írtára. — Társszerkesztő: Buday Barnabás.

Első magyar gazdasági géppár részvény-társulat.

Alapítványunk az első magyar gazdasági géppár részvény-társulat.

Szöcséplőnk

a kötelezőleg legmagasabb fokú állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedül
gazdasági géppára
mely a gázdokkoládhoz szükséges
36 összes 246
gazdasági gépeket gyártja.

*Előzetes árjegyzékkel és malhabozó fel-
világosítással díjmentesen szolgálunk.*

**Kérjük minden kérdésnél bizalom-
mal hoz z á n k fordulni,
köszöggel adunk kimerítő és
fejlesztő választ.**

Czím:
**Első magyar gazdasági géppár
részvény-társulat.**
BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék!

L i s z t - á r j e g y z é s .

	0	1	2	3	4	5	6	7	7 1/2	8	9	10	11					
Erzsébet gőzm. Bpest	17	20	16	80	16	50	18	10	14	12	10	15	6	90	4	30		
Pesti moln. és szőlők gőz- malma, Bpest	19	19	90	19	10	18	18	18	17	10	18	90	15	6	90	4	30	
Neumann testv., Arad	21	90	20	30	20	50	20	10	70	19	10	18	10	18	70	15	13	40
Szatmári gőzm., Szatmár	5	31	20	40	20	19	60	19	20	18	90	18	14	17	18	10	13	20
Nagyásáros malmolm., Nagy-Sáros	4	21	40	30	40	20	10	19	20	18	90	18	18	14	17	18	10	13
Luiza gőzm., Bpest	5	20	19	90	19	10	18	90	18	30	17	90	17	10	15	12	20	8
Csányi malmolm.-t., Kassa	3	21	20	19	90	19	20	18	90	18	10	18	18	14	17	18	10	13

A + B — száltal dar. 0 — királyfal. 1 — lángszil kivonat. 2 — elsőrendű szemelystel. 3 — szemelystel. 4 — elsőrendű kenyérszilt. 5 — közép kenyérszilt. 7 — barna kenyérszilt. 7 1/2 — barna kenyérszilt. 8 — takarmányliszt. 9 — finom porja, 11 — rozsliszt.

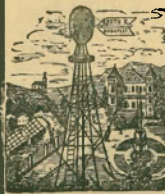
Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ES IRODA:

BUDAPEST,

VII. ker., Garay-utca 6-8. szám.

Elvált: Képzett, víz-, fém- és gázfitések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, cselelték, szivattyúk, vízművelési emelőgépek stb., nemkülönbön kőszánk, olaj- és rőzsem vákuumból nyert gázok értékesítését czézáló készledek létesítésk, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára. Tervek, költségvetések, járóidemi előirányzatok gyorsan készíttetnek.
„egj” b minőségű kőszag-oszvek raktáron

PICHLER KATONAI-FŐÁLLATORVOS

ÁLLATGYÓGYSZEREL.

Vorarlbergni orrhurut-por megakadályozza és gyógyítja az orrhurutot, (egyesorvadást, egyzserű kátharrust), feregkelt minden gége és mirigybajait, 1 doboz 60 krajczár.
Kölkia és felfuadás elleni balzsam 8 szarvasnyelű kőlk kölkia és felfuadás ellen gyorsan és biztosan hat, 1 kis palackalál 1 frt 20 Kr.
mindenemü köteg és költő haj ellen, nélkülöz-
Olvaszó szappan, hetetlen állatorvosok és lóutájonosoknak, 1 drb 1 frt 20 Kr.

Amerikai farmer-fluid 1 üveggel. **Seb-balzsam** 1 üveggel 1 frt.

Nagyani eladás **Ludvíg Ertl** vegyszér és drogtárolnál **Dornbirn** Vorarlberg Oesztereich.
Raktár: **BUDAPESTEN,** Török József gyógyszerárban, VI., Király-utca 12. szám.

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Köztelek).

Áraki:

nagyban waggon-rakományonként az Leopoldshall-Stassfurt, omlesztett állapotban 106 frt, zsáokban szállítva 130 frt. A vasuti szállítási költség a különböző távolság rendeltelési állomások szerint 130—140 frt közötti váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárhoz beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény átvételével fizetendők.

HIRDETÉSEK

felvételtnek a kiadóhivatalban **BUDAPEST,** Előli-ét 25-éik szám.

Gőzekék

utcai lokomotivok, gőzcsepőgépek hajlására a főhercegi vasművekkel. A gépek vásárlásánál mezogazdasági szakértői tanács adatik. Síves tudakozások

Erzherzogliche Cameral-Direction
in Teschen in Schlesien, cizmen. 4091

Az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület által
1000 frt pályadíjjal jutalmazott

és még ez év folyamán kiadandó
gazdasági könyvviteltan
alapján összeállított
gazdasági

könyvviteli nyomtatványok

egy mint: 1. Ágyművelés, sz. 2. Bőrgyógyászat 3. Bőrgyógyászat és szőkegyógyászat 4. Lógyógyászat 5. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 6. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 7. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 8. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 9. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 10. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 11. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 12. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 13. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 14. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 15. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 16. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 17. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 18. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 19. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak 20. Mezőgazdasági gépek, kőlk és lovak	nyomtatványok: 1. Jól és gyors kőlkvetés 2. Kőlkvetés gyors kőlkvetés 3. Fűszertől óvni 4. Tűzoltó gépek 5. A p. szék 6. Állati orvoslás 7. Földművelés 8. Mezőgazd. 9. Földművelés gépei 10. Víz és vízvezeték gépei 11. Földi gépek kőlk és lovak 12. Tűzoltó gépek 13. Földi gépek kőlk és lovak 14. Földi gépek kőlk és lovak 15. Földi gépek kőlk és lovak 16. Földi gépek kőlk és lovak 17. Földi gépek kőlk és lovak 18. Földi gépek kőlk és lovak 19. Földi gépek kőlk és lovak 20. Földi gépek kőlk és lovak

nyomtatványokból állandó raktárt tartunk.
Összeállította

Susohka Rikárd

a magyarországi gazd. akadémia gazd. intézské.

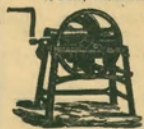
Az összes nyomatványokból mintafelt az O. M. G. E. tagoknak és a „Köztelek” előfizetőknek 2 frt 20 krajt előleges beküldés mellett portómentesen küldetnek.

Árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgálunk.

Megrendelések
a „KÖZTELEK” kiadóhivatalához
IX., Üli-ét 25. sz. küldendők.

Takarmány-készítő kamrák

teljesen berendezve: szecskológépek, szivattyúk és szék, kőszitő-berendezés.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
mezőgazdasági gépgyárosok

Daráló- és őrlő-malmok

alkalmi eredetű angol daráló-gépek, fűszertők, gazdasági és tréngyaló-szivattyúk a legjobb állapötában.

Főraktár: Budapest, VI. kerület, Váci-körút 63. szám.
Kimerítő képes árjegyzékek és tervezők kívánatra ingyen és bérmentve.

Országos sörárpavásárok.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, ugysis mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Központja, a Pozsony és Borsodvármegyei Gazdasági Egyesületekkel, a Miskolci Ipar- és kereskedelmi Kamarával és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével

1897. augusztus havában

POZSONYBAN és MISKOLCZON

orsz. sörárpa vásárolkat

rendez.

A vásárok a következő napokon tartanak meg:

POZSONYBAN, a vármegyéhez nagytermében augusztus hó 22-én, d. e. 11 órától d. u. 2 óráig

MISKOLCZON, a vármegyéhez nagytermében augusztus hó 30-án, d. e. 9 órától d. u. 1. óráig

A vásárra bejelentett árpa eladását a Magyar Mezőgazdák Szövetkeze közvetli, a vásár rendezőség felügyelete alatt, s vevővel szemben szavatol a szállítandó áru mennyiségéért.

Az eladások a vásárhelyiségben kiállított minták és a bejelentési ívek adatai alapján történnek. Az eladásokat a rendező-bizottság ellenőrzi.

A vásáron belépti díjak nem szedettek.

A vásár iránt érdeklődőknek részletes tájékoztatást nyújt levelel megkérésére a Magyar Mezőgazdák Szövetkeze, Budapest, Alkotmány-u. ca. 31. sz.

Mindennemű tornaszereket és legjobb minőségű gazdasági kötleneműeket,

BLEIER és WEISZ,

kötőipari üzög Budapest.
Raktár és iroda: **KÁKOLY-ÚT 7. SZÁM.**
Gyártelép **Hajtás-ut 4307. sz.**
Ajánlára möltő tárgyak: **torna-csuklók, Cocos futószőnyegek, lábörök, ruhazártó kötekek.**

halhálók,
készításkák stb. továbbá gazdasági czikkek u. m.: **Ístráng, kőfőék, rudaló gabonaszákok, vízhatlan ponyvák, íntó és tűzi vedrek, kenderfőlkök, hevederek, kenderkőcz stb.** a legújnyosabb erőtűgyári árakon.
Videki megrendeletek pontosan csakisírtelnek.
Káposz Arjagykák kőmőmre kőmőmre

Wiener Landwirthschaftliche Zeitung.

Ötödik évfolyam. Budapest, 1897. évi 1. szám. A kiadások 1897. évi 1. szám. A kiadások 1897. évi 1. szám. A kiadások 1897. évi 1. szám.

Magyar királyi államvasutak

Hirdetmény.

A Magyar Királyi Államvasutak által kiadott Hirdetmény 1897. évi 1. szám. A kiadások 1897. évi 1. szám. A kiadások 1897. évi 1. szám.

Az igazgatóság.

Lapunk kiadóhivatalában, Budapest, Üllői-ut 25. (Köztelek.)

a következő **gazdasági szakmunkák és regények** leszállított áron kaphatók:

mezőgazdaságról
mezőrendőrségről
múlt 1894. évi XII. törvényéről,
s végrehajtására vonatkozó
miniszeri rendelet,
magyarizatokkal el-
látva, egy füzetben.
Ára bírménes küldéssel 1 frt 10 kr.

Magyar Gazdasági Czimtár
nagy negyedelek, 36 iv terjedelemben.
Tartalmazza az összes
gazd. egyesuletek, gazdakörök, földbirtokosok,
uradalmak, hitbizományok, bérlők, gazdatisztek,
erdészek
pontos és legmegbizhatóbb czeimeit.
Mintán az összes gazdasági egyesületek tagjainak névora a lakhely és utolsó posta pontos megjelölésével befooglalták,
a gazdasági egyesületeknek és kereskedő világnak nagyon ajánlható.
Ára füzve 7 frt, kötve 7 frt 50 kr.

A sertés javítása
és
hizlalása
gazdák és hizlalók használatára.
Irta:
K. Ruffy Pál
uradalmi főlözet.
Ára portmentesen küldéssel 1 frt 10 kr.

mesterséges borok
készítésének
forgalomba hozatalának
tilalmáról szóló
Törvény.
Magyar ázó jogyzatokkal el-
látta: Dr. Lónyay Ferencz.
Ára 80 kr.

Igen érdekes regények leszállított áron:
NEM SZABAD SZERETNIE. Irta: Fagyas Lajos. Ára portmentesen megküldve 1 forint helyett 40 krajczár.
AZ ERDŐSZ UR FIA. Kivonat. Irta: Theodor Andrási. Ára portmentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.
BELLA. Irta: Anna Vertes Széllé. Ára portmentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.
Mi a SZERIELEM? Arab regény. Irta: F. Marien Cawford, fordította: Fáy I. Béla. Ára portmentesen megküldve 1 frt helyett 40 kr.
EGY CSODÁEMBER KALANDJAI. Irta: Emma Degen, fordította: Fáy I. Béla. Ára portmentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.
A MALOM TÖRTÉNETE. Irta: Suder. Ára portmentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.
ANGYAL ÉS ÖRDÖG. Irta: Mathers Helein. Ára portmentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.
BONDA MIKLÓS. Irta: Virág Gyula. Ára portmentesen megküldve 1 frt helyett 40 krajczár.

A mezőgazdasági és mezőrendőrségi ázó 1894. évi XII-dik törvény-cikk alapján összeállított.
Katé községi mező- és hegyörök
számára.
Ára portmentesen küldéssel 20 kr. II.
Katé az uradalmi csoszk
számára.
Ára portmentesen küldéssel 20 kr. Összeállította: dr. BALKAY BÉLA. Mindkötű czinos széknyitvaló kezénytiből van kötve és 20 oldalas jogyzék-csopólva ellátva.

1847/1897. 32.

Földhaszonbéri hirdetés.

A kalocsai érszékhely tulajdonát képező, Bács-Bodrog megyébe kebelezett Bács és Déronya községek határában feldő:

1. Terecsani puszta 2770 kat. hold 328 □-öl területű, a rajta levő uradalmi épületekkel és halászi joggal a pusztá területéhez tartozó vízekben, továbbá melék-használattal a Kis- és Nagy-Patak 944 kat. hold 99 □-öl erdőterület üzemterület előirt megszorítások mellett kihasználható részleteinek legeltetése, guacszeredése és makkoltatással együtt.

2. Pusztai puszta 1285 kat. hold 1357 □-öl területű a rajta levő uradalmi épületekkel és halászi joggal a pusztá területéhez tartozó vízekben, továbbá melék-használattal a Brányevina II. vágás sorozatban 545 kat. hold 71 □-öl erdőterület üzemterület előirt megszorítások mellett kihasználható részleteinek legeltetése, guacszeredése és makkoltatással együtt.

3. Nevelin gazdaság 95. kat. hold 1214 □-öl területű a rajta levő uradalmi épületekkel és halászi joggal együtt, a gazdaság területéhez tartozó vízekben;

4. Ristavtzeri tábla, 75 kat. hold 822 □-öl területtel;

5. Debélak puszta I. részlete 826 kat. hold 271 □-öl.

"	II.	373	"	959	"	területtel, és az I., III.,
"	III.	415	"	829	"	IV., V. részlet területtel
"	IV.	453	"	1464	"	tokon levő uradalmi
"	V.	477	"	619	"	épületekkel együtt.
"	VI.	407	"	839	"	

6. Kletics pusztá 1473 kat. hold 95 □-öl területű a Brányevina II. vágás sorozatban 840 kat. hold 99 □-öl erdőterület üzemterület előirt megszorítások mellett kihasználható részleteinek legeltetése, guacszeredése és makkoltatással együtt 1898. évi október 1-től számított 12 évre.

7. Gál-dunypusztá 1582 kat. hold 177 □-öl.

8. Vranýk-Szeplak 739 kat. hold 50 □-öl.

9. Brányevina II. vágás sorozatban 293. kat. hold 141 □-öl erdőterület üzemterület előirt megszorítások mellett kihasználható részleteinek legeltetése, guacszeredése és makkoltatással együtt; és pedig: a) 656 és Gyurtyvina, b) Vranýk és Szeplak erdők kihasználható részleteit illetőleg 1898. évi október 1-től számított 3 évre, c) Brányevina II. vágásorozatban levő erdő kihasználható részleteit illetőleg pedig 1898. évi október 1-től számított 2 évre az érsék-uradalmi igazgatóságkal, Kalocsán, 1897. évi szeptember hó 2-ik napján tartandó zárt ajánlati verseny után haszonbérre fog adatni. — A béreni szándékozók felhívataknak, hogy 50 kros bélyeggel, 10% készpénzben vagy ezen összegnek megfelelő, névértékben számított óvadékképes értékpapirokban csatolandó bétámpénzzel ellátott zárt ajánlatukat, melyben a megajánlott haszonbéri összeg számokká és betűkkel kirandó és kijelentendő, hogy ajánlatukban a haszonbéri feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti — a fent kitelt nap déli 12 óráig az alulirt urad. igazgatóságnak nyújtják be.

A ki többi fentebbi béreltre tesz ajánlatot, ezt egy beadványban teheti, de a haszonbéri összegnek minden részlete külön tüntesse fel. — Elkészve érkezett, vagy útjainlatok nem fognak figyelembe vételni. — Az ajánlattevők közötti választás joga az urad. igazgatónak tartatik fenn. — A részletes haszonbéri feltételek alulirt uradalmi igazgatóságánál, — Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun megyei, szentistváni számtartóságánál, — és Bács-Bodrog megye Bács közegyesben állomásozó főerdézi hivatalánál, a szokásos hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kalocsán, 1897. évi július hó 18-án.

Érsék-uradalmi igazgatóság.

186

A diószegi óriásbúza

az idén is, tehát oly évben, midőn a rozsda Magyarországot búzatermesét általában nagy-mérvben károsította és e vidéken is nagy kárt okozott, 1200 négyeszővel számított magyar holdon 1000 kilónál nagyobb termést eredményezett, mi mellett egy hektoliter súlya 82 kiló.

Ezen óriási búzát a legjobb minőségben ajánlja mint vetőmagot legalább 500 kiló megvételének kikötésével

a „Diószegi Csukorgyár“

Pozsony megyében.

4129

Haszonbéri hirdetés.

Marostordamegyében Maros-Vásárhelytől három kilométer távolságban országút mellett fekvő gróf Toldalagi növekről tulajdonát képező tózzal mint

900 hld. Egerszegi birtok szőlőkkel együtt

1898. február hó 1-től

több évre haszonbérbe kiadó.

Szép úri lakház kerttel és gazdasági épületek jó állapotban vannak. Bővebb felvilágosítást ad és a birtokot bármikor megmutatja. 4176

Máriaffi Lajos

Maros-Szt.-Györgyön, posta- és vasútiállomás Maros-Vásárhely.

Az első sorretőgépet Magyarorszában

KÜHNE E.

legrégibb gazdasági gégyára készítő

(1854.)

MOSONBAN.

(1856.)

A jelen évszázad ajánlja minden eszközt, lókápat, tolltölgöket, repágyomlalatokat.

Uj! „COLUMBIA“ cultivator!

D. M. Osborne és Társa hírneves fűkaszálók.

arató és kévelőtölgépet.

A szomszédok véresége az első díjjal kitüntetve.
**Hollingsworth, Hecrocks és Kévelőtölgépek, szénfor-
gatók legjobb kivitelben.**
Kézőcséplők, 2—4 tereitű járgány cséplő-készletek, rosták, konkolozók, ozirk-
cséplők, Hungaria és Mosoni Drill sorvetőgépek etc.

FŐRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

GANZ ES TÁRSA

vasútöde és gégyár részv.-társ. Budapestben

készít:

A) gépeket és építési munkákat, teljes malomberendezéseket, vasúti kocsikat és vasúti fűszereseket, transmissiókat.

Speziálitásai:

B) Kéregöntvény vasúti kerekek, váltók, zúzóművek, hengerek és ágyúgolyókhoz.

Hengerezékek kéregöntött hengerekkel mind a magas malomszathoz, mind pedig a paraszta őrléshez a egész malomberendezések.

Facsészaláshoz, papir- és cellulosa-gyártáshoz való gépek.

Vízkeretek nagy sikerral pótló turbinák.

Villamos világítás nagy távolságra is a motoról.

Zsilipek, csővezetékek, frictiós kancsok, rotációs dynamoterek. Acélöntés.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

Gőz-ntimozdonyokat

a legtekéletesbb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Teljesen 90—50.

Budapest—Kelenföld, a vasútállomással szemben,

hol is épített új telepeken gőzeké szerkezeteiről tájékoztatunk rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalék-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

Budapestről a keleti (központi) pályaudvarról és a déli vasúton Budavölgyi hídfőnél állhatók.

EREDETI AMERIKAI

„JONES“ lánccz-fűkaszalógépek
felhajtható késeruddal.

„JONES“ könnyű aratógépek

elzárt kerékűvel.

Amerikai és saját gyártmány

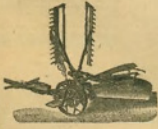
szénagyűjtők

különléte szerkezet és nagyságban.

Referenciák úszemben levő gépekről bárkinek rendelkezésére állanak.

Friedlaender József gépgyára

BUDAPEST, VIII. ker., Külső Kerepesi-ut I. szám,
a központi pályaudvar mellett.

EGERESI MÜTRÁGYA-GYÁR

KRAMER J.

Ajánlja kellemes szára és könnyen szórható műtrágyát, nevetszesen

magas **Gsontilizat-Superphosphátot**, Párolt Csontilizat, Trágyagyepeszt székességek, Földvilágosítással, arszabással és ismeretlő füzetekkel közzéggel szolgál. A központi úton: BUDAPEST, V. kerület, Dorottya-utca 9-dik szám.

Kern Róbert

Budapest, V. ker., Váci-út 26.

Dúsan felszerelt **RAKTÁRT** tart a következő kiváló minőségű cikkekből:

Hengerelt rúd és idomvas, mint: lapos, gömbölyű, rúszkeret és Uvas, gerenda stb. és ábracsovas, szöglet, ábrak.

Vaslemez, mindenféle méretben.

Kovácsolt csövek, és ösöskötő darabok: légszusz és vízvezeték, székcső, sajtkész, kútesz, forraszt, furcsos stb.

Öntött csövek, vízvezeteki és csatornázási célokra, valamint mindennemű **felszerelési tárgyak** viz-, légszusz- és gőzvezetékhez, mint: tolatyúk, mindelefle csapok, femárúk légszuszvághatók stb. stb.

Szerszámok, különlegességek saját gyárából, mint: marók, dörzsárak, csavarmetszők, furók, csigafúró, cső-csavarmetsző, csővágó, csőszúrtó.

Árjegyzékek bérmentés és ingyen. 4070

Gazdáknak különös figyelmébe!

A behordást és cséplést idényre adok **zimentes takarópony-vát kölcsönbérletre** és pedig oly jutányos feltételek mellett, hogy a saját ponyvák megvételé után egészen fölösleges. **Főjellegűleg máz most eladogatnak** Ugyanoly **új, egy- és többször használt gabonás szákok**, ugyansint **új és használt ponyvák, felér, fekete vagy sárgák, esodolatos olcsó árú kaphatók.** — **Repezőponyák** részgyárunkkal 3 fnt 20 és 4 fnt 50 krt

NAGEL ADOLF-nál

Budapest, Arany János-utca 10. szám.

Sangerhauseni gépgyár Magyarországi gyártótelepe

BUDAPEST, Külső váci-ut 1443. sz.

Első és egyedüli magyar special gépgyár.

GYÁRTMÁNYOK:

az összes **mezőgazdasági iparágak** számára szükséges gépek. Nevezetesen:

Czukorgyárak,
Székgyárak,
Malátagyárak,
Szeszgyárak

teljes berendezése és átalakítása.

Szaktekintély mezőgazdasági czukorgyárak és szesz-főzdék terén.

Szövetkezeti alapon több mint 100 mezőgazdasági czukorgyártól létesített.

Minden szaktavagó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

Mezőgazdasági célokra mint hajtóerő kiváló gyártmánya a

Hoffmeister-gőzmotor

a legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb gőzgép. — Helyettesít minden gőzgépet és locomobilt. Cséplésre és minden egyéb gazdasági gép hajtására a legalkalmasabb. — Fűthető szénnel, fával, cserrel és minden egyéb hulladékkal. Minden nagyságban, 1/2 lóerőtől kezdve egész 30 lóerőig gyártjuk.

